

การศึกษาสภาพการดำเนินงานและความต้องการจำเป็นในการบริหารงานวิชาการของคณะพยาบาลศาสตร์ เครือข่ายมหาวิทยาลัยราชภัฏ

ณรงค์กร ชัยวงศ์ พย.ม.*
นิชาภัทร มณีพันธ์ ปร.ด.*
ปิณฑิต บนนุทต ปร.ด.**
นธกร วิโสรัมย์ พย.ม.***

(วันรับบทความ: 20 มกราคม พ.ศ.2563/ วันแก้ไขบทความ: 30 มีนาคม พ.ศ.2563/ วันตอบรับบทความ: 1 พฤษภาคม พ.ศ.2563)

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและความต้องการจำเป็นในการบริหารงานวิชาการของคณะพยาบาลศาสตร์ เครือข่ายมหาวิทยาลัยราชภัฏ กลุ่มตัวอย่างคือ ผู้บริหารและคณาจารย์ ของคณะพยาบาลศาสตร์ เครือข่ายมหาวิทยาลัยราชภัฏ 8 แห่ง จำนวน 104 คน เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามความต้องการจำเป็นในการบริหารงานวิชาการของคณะพยาบาลศาสตร์ ซึ่งมีค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามดังกล่าวเท่ากับ 0.96 และ 0.97 ตามลำดับ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติบรรยาย และประเมินความต้องการจำเป็นด้วยค่า PNI_{modified}

ผลการสำรวจพบว่า สภาพการดำเนินงานด้านการบริหารงานวิชาการของคณะพยาบาลศาสตร์ เครือข่ายมหาวิทยาลัยราชภัฏ ในปัจจุบันอยู่ในระดับปานกลาง ($M = 3.21$, $S.D. = 0.96$) และความต้องการจำเป็นด้านกระบวนการบริหารงานวิชาการที่ควรได้รับการพัฒนาเรียงลำดับจากมากไปน้อยคือ ด้านการวัดประเมินผล ($PNI_{modified} = 0.51$) ด้านการจัดการเรียนการสอน ($PNI_{modified} = 0.50$) และด้านการบริหารหลักสูตร ($PNI_{modified} = 0.46$) ตามลำดับ ผลการวิจัยในครั้งนี้ สามารถใช้เป็นข้อมูลเพื่อการตัดสินใจสำหรับผู้บริหารในกำหนดแนวทางในการพัฒนาปรับปรุงการบริหารงานวิชาการของสถาบันการศึกษาทางการพยาบาล เครือข่ายมหาวิทยาลัยราชภัฏ ให้มีคุณภาพและเป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพ

คำสำคัญ: ความต้องการจำเป็น การบริหารงานวิชาการ คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏ

*อาจารย์ คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

**อาจารย์ คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเวสเทิร์น

***รักษาการคณบดี คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

*ผู้ประสานการตีพิมพ์เผยแพร่ Email: narongkorn_chai54@hotmail.com Tel: 080-2060100

Operating Conditions and Academic Administration Needs Survey among Nursing Faculties of the Rajabhat University Network

Narongkorn Chaiwong M.N.S.*

Nichapat Maneepun PhD*

Punnathut Bonkhonthod PhD**

Nathaporn Wisoram M.N.S.***

(Received Date: January 20, 2020, Revised Date: March 30, 2020, Accepted Date: May 1, 2020)

Abstract

This research aimed to investigate operating conditions and academic administration needs among the faculties of nursing of the Rajabhat University network. The study sample consisted of 104 administrators and lecturers of the faculties of nursing in the Rajabhat University network. Data were collected using the Operating Conditions and the Academic Administration Needs Assessment questionnaires, which had the reliability indices of 0.96 and 0.97, respectively. Descriptive statistics and modified Priority Needs Index (PNI_{modified}) formula were used to analyze data.

The survey findings revealed that the overall academic administration operating conditions among the faculties of nursing of the Rajabhat University network were at the moderate level ($M = 3.21$, $S.D. = 0.96$). The needs for academic administration improvement from the higher to the lower included 1) learning outcome measurement ($PNI_{\text{modified}} = 0.51$) 2), teaching and learning management ($PNI_{\text{modified}} = 0.50$) 3), and curriculum administration ($PNI_{\text{modified}} = 0.46$), respectively. The findings can be used to inform decisions among the administrators regarding academic administration improvement strategies among the nursing faculties of the Rajabhat University network to meet quality criteria and professional standards.

Keywords: academic administration, needs Assessment, faculty of nursing rajabhat university

---

*Lecturer, Faculty of Nursing, Buriram Rajabhat University

**Lecturer, Faculty of Nursing, Western University

***Acting Dean, Faculty of Nursing, Buriram Rajabhat University

*Corresponding Author, Email: narongkorn_chai54@hotmail.com Tel: 080-2060100

บทนำ

มหาวิทยาลัยราชภัฏ เป็นองค์กรทางการศึกษาในระดับอุดมศึกษาเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น มีวัตถุประสงค์เพื่อการศึกษา ส่งเสริมวิชาการและวิชาชีพชั้นสูง ทำการสอน วิจัย ให้บริการทางวิชาการแก่สังคม ปรับปรุง ถ่ายทอด และพัฒนาเทคโนโลยี ทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม ผลิตครู และส่งเสริมวิद्यฐานะครู¹ แต่เนื่องด้วยประเทศไทยประสบปัญหาเรื่องกำลังคนด้านสุขภาพขาดแคลนโดยเฉพาะอัตรากำลังคนด้านการพยาบาล² ซึ่งมีบทบาทหน้าที่สำคัญในการให้บริการดูแลผู้ป่วยหรือประชาชนที่มีปัญหาสุขภาพ ซึ่งในการจัดระบบบริการสุขภาพที่ดีนั้นจำเป็นต้องมีอัตรากำลังของพยาบาลวิชาชีพที่เพียงพอ มีการกระจายตำแหน่งพยาบาลอย่างเท่าเทียมกันทุกภูมิภาคและมีสัดส่วนที่เหมาะสม มหาวิทยาลัยราชภัฏ ซึ่งเป็นสถาบันอุดมศึกษาเพื่อการพัฒนาท้องถิ่นจึงมีนโยบายผลิตพยาบาลให้เพียงพอต่อความต้องการของชุมชนท้องถิ่นเช่นกัน โดยเริ่มดำเนินการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตในมหาวิทยาลัยราชภัฏ ครั้งแรกเมื่อปี พ.ศ. 2550 ปัจจุบันมีคณะพยาบาลศาสตร ์เครือข่ายมหาวิทยาลัยราชภัฏทั้งหมดจำนวน 11 สถาบัน³ แบ่งออกเป็นสถาบันที่มีบัณฑิตที่จบการศึกษาแล้ว 7 สถาบัน และสถาบันที่ยังไม่มีบัณฑิตจบ 4 สถาบัน ซึ่งการผลิตบัณฑิตพยาบาลในมหาวิทยาลัยราชภัฏ ถือเป็นความท้าทายโดยเฉพาะเรื่องคุณภาพของบัณฑิตพยาบาลที่ผลิตออกมา เพราะที่ผ่านมามีคนส่วนใหญ่จะรับรู้และเชื่อมั่นในมาตรฐานของพยาบาลที่ผลิตจากมหาวิทยาลัยของรัฐที่มีชื่อเสียง หรือวิทยาลัยพยาบาลสังกัดสถาบันพระบรมราชชนก กระทรวงสาธารณสุข เป็นต้น⁴ ดังนั้นคณะพยาบาลศาสตร ์เครือข่ายมหาวิทยาลัยราชภัฏ จึงมีความจำเป็นที่ต้องพัฒนาระบบการจัดการศึกษาให้เกิดคุณภาพ สามารถเทียบเคียงกับสถาบันการศึกษาทางการพยาบาลอื่นๆ

การจัดการเรียนการสอนทางพยาบาลศาสตร ์มีทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ เป็นการจัดการศึกษาที่เตรียมพยาบาลให้เป็นผู้ที่มีความสามารถทั้งในด้านวิชาการและมีความสามารถในการปฏิบัติพยาบาลตามลักษณะของวิชาชีพ ซึ่งวิชาชีพการพยาบาลเป็นวิชาชีพที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับชีวิตและความปลอดภัยของผู้รับบริการ การจัดการศึกษาทางด้านวิชาชีพการพยาบาลจึงเป็นการเรียนที่เน้นหนักทั้งภาคทฤษฎีและปฏิบัติ มุ่งจัดการเรียนการสอนให้ผู้เรียนสำเร็จการศึกษาเป็นพยาบาลที่สามารถปฏิบัติหน้าที่ปกป้องดูแลรักษาสุขภาพของประชาชนได้

อย่างมีคุณภาพ ตามมาตรฐานวิชาชีพทั้งในภาวะปกติและภาวะผิดปกติ ครอบคลุม 4 มิติ ได้แก่ การส่งเสริมสุขภาพ ป้องกันโรค รักษาพยาบาล และการฟื้นฟูสภาพ โดยคำนึงถึงสิทธิมนุษยชนของผู้รับบริการ ให้บรรลุเป้าหมายของการมีสุขภาพดีถ้วนหน้า ดังนั้นการจัดการศึกษาพยาบาลเพื่อผลิตบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถทางวิชาชีพตามลักษณะที่กล่าวมาจึงต้องมีการจัดการศึกษาที่มีคุณภาพ โดยสถาบันการศึกษาจะต้องตระหนักถึงหน้าที่ความรับผิดชอบการบริหารการศึกษาให้ครอบคลุมภารกิจทุกด้านของสถานศึกษา เพื่อที่จะนำไปสู่การผลิตบัณฑิตที่มีคุณภาพ ซึ่งการที่จะผลิตพยาบาลตามความคาดหวังของสังคมต้องอาศัยการพัฒนาและการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิภาพ⁵

การบริหารวิชาการเป็นการบริหารกิจกรรมทุกอย่างที่เกี่ยวข้องกับการปรับปรุงการเรียนการสอนภายในสถานศึกษาให้ดีขึ้น โดยเริ่มตั้งแต่การกำหนดนโยบาย การวางแผน การปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอน ตลอดจนการประเมินผลการสอน เพื่อให้เป็นไปตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรและจุดมุ่งหมายของการศึกษาเกิดประโยชน์สูงสุดกับนักศึกษา⁶ จากการทบทวนวรรณกรรม พบว่า ขอบข่ายการบริหารงานวิชาการ ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบ⁷ ประกอบด้วย การบริหารหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน และการวัดประเมินผล จากการศึกษาค้นคว้าเอกสารรายงานต่างๆ เกี่ยวกับปัญหาการบริหารงานวิชาการในสถาบัน การศึกษาพยาบาลภาครัฐและเอกชน สามารถสรุปได้ 4 ประเด็น ได้แก่ 1) ด้านผู้บริหาร ผู้บริหารบางแห่งขาดกลยุทธ์ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาและให้ความสำคัญเรื่องของการพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน ตลอดจนพัฒนาอาจารย์น้อยเกินไป 2) ด้านอาจารย์มีจำนวนไม่เพียงพอ มีงานต้องรับผิดชอบมาก ไม่มีเวลาจัดทำแผนการสอนหรือผลิตผลงานทางวิชาการ สัดส่วนระหว่างอาจารย์นี้เทศต่อจำนวนนักศึกษาไม่เหมาะสม ขาดทักษะการสอน 3) ด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน อาจารย์ขาดความชำนาญและขาดประสบการณ์ ด้านหลักสูตรและการประเมินผล หลักสูตรไม่ได้รับการประเมินเพื่อพัฒนาอย่างเหมาะสม หลักสูตรไม่ได้รับกรอบแนวคิดทางการพยาบาล การจัดลำดับการเรียนรู้ในการปฏิบัติพยาบาลไม่ชัดเจน การจัดการเรียนการสอนยังไม่มีคุณภาพเท่าที่ควร ไม่มีเกณฑ์มาตรฐานในการวัดประเมินร่วมกัน 4) ด้านนักศึกษา คุณภาพนักศึกษาบางสถาบันไม่ดีเท่าที่ควร คุณภาพบัณฑิตรุ่นใหมขาด

ประสบการณ์และความชำนาญในการปฏิบัติจริง⁵ นอกจากนี้จากการรายงานการรับรองสถาบัน การศึกษาทางการพยาบาล มหาวิทยาลัยราชภัฏจำนวน 8 แห่ง พบว่าส่วนใหญ่ผ่านการรับรองสถาบันจากสภาการพยาบาลเพียง 1-2 ปีการศึกษาเท่านั้น ร้อยละ 62.5 (จากสูงสุด 5 ปี) ซึ่งยังถือว่าน้อยเมื่อเทียบกับมหาวิทยาลัยในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัย และนวัตกรรม จำนวน 28 สถาบัน⁶ รวมถึงผลการสอบวัดความรู้เพื่อขอขึ้นทะเบียนและรับใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบวิชาชีพการพยาบาลและการผดุงครรภ์ชั้นหนึ่งของคณะพยาบาลศาสตร์ เครือข่ายมหาวิทยาลัยราชภัฏ พบว่า มีหลายสถาบันที่สอบผ่านเกณฑ์ไม่ถึงร้อยละ 50 ของการสอบในรอบแรก เป็นต้น

จากสภาพปัญหาที่กล่าวมาแล้วทั้งหมด จะเห็นได้ว่ามีความเกี่ยวข้องกับการบริหารงานวิชาการของสถาบันอุดมศึกษาทางการพยาบาล ซึ่งจากความสำคัญในการจัดการศึกษาในยุคแห่งการเปลี่ยนแปลงทำให้เห็นว่าการบริหารการศึกษาในปัจจุบันจำเป็นต้องบริหารแบบมุ่งเน้นความเป็นเลิศ ดังนั้นคณะพยาบาลศาสตร์ เครือข่ายมหาวิทยาลัยราชภัฏ จึงมีความจำเป็นเร่งด่วนในการพัฒนางานวิชาการเพื่อมุ่งพัฒนาสมรรถนะขององค์กรสู่ความเป็นเลิศทางวิชาการ ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาสภาพปัจจุบันและความต้องการจำเป็นในการบริหารงานวิชาการของคณะพยาบาลศาสตร์ เครือข่ายมหาวิทยาลัยราชภัฏ เพื่อใช้เป็นข้อมูลสำหรับผู้บริหารในการกำหนดแนวทางการพัฒนาปรับปรุงการบริหารงานวิชาการให้มีคุณภาพและเป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพ

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่คาดหวังของการบริหารงานวิชาการตามการรับรู้ของผู้บริหารและคณาจารย์
2. ประเมินความต้องการจำเป็นในการบริหารงานวิชาการของคณะพยาบาลศาสตร์ เครือข่ายมหาวิทยาลัยราชภัฏ

กรอบแนวคิดการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยกำหนดองค์ประกอบของขอบข่ายการบริหารงานวิชาการ จากการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาของหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต โดยใช้แนวคิดพื้นฐานในการจัดการศึกษา

ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545⁷ ซึ่งประกอบด้วยการบริหารหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน และการประเมินผล ซึ่งการประเมินความต้องการจำเป็นในงานวิจัยนี้เป็นการศึกษาตามแนวคิดของ Kaufman & English⁸ ที่กล่าวว่า การศึกษาเป็นกระบวนการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนให้แก่สังคม คุณภาพที่ไม่พึงประสงค์ สะท้อนให้เห็นถึงวิธีการจัดการศึกษาที่ไม่เหมาะสม ความล้มเหลวของผลการจัดการศึกษาที่เกิดขึ้นอาจเป็นผลจากการไม่ทราบความต้องการจัดการศึกษาเพื่อบรรลุเป้าหมายใด จึงทำให้เกิดการใช้เทคนิค วิธีการ หรือกระบวนการ รวมทั้งทรัพยากรที่ไม่เหมาะสม ทำให้ไม่สามารถบรรลุเป้าหมายที่ต้องการได้ การแก้ปัญหาทางการศึกษาจึงต้องแก้ที่กระบวนการบริหารงานวิชาการ ด้วยเหตุผลดังกล่าวการประเมินความต้องการจำเป็นจึงเข้ามาเกี่ยวข้องกับการวางแผนและการพัฒนาการจัดการศึกษา เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ช่วยในการปรับปรุงจุดที่จำเป็นที่ต้องได้รับการแก้ไขตามลำดับความสำคัญของปัญหา⁹

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงบรรยาย ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงประเมิน (evaluation research) กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้บริหารและอาจารย์ของคณะพยาบาลศาสตร์ เครือข่ายมหาวิทยาลัยราชภัฏ 8 แห่ง ที่เปิดการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตภายในปีการศึกษา 2561 สถาบันละ 13 คน รวมทั้งหมด 104 คน โดยผู้วิจัยเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจงตามเกณฑ์คุณสมบัติที่กำหนด ดำเนินการเก็บข้อมูลระหว่างเดือนกันยายน-พฤศจิกายน พ.ศ. 2562

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถามความต้องการจำเป็นในการบริหารงานวิชาการของคณะพยาบาลศาสตร์ เครือข่ายมหาวิทยาลัยราชภัฏ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจากการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง⁷ มีลักษณะเป็นมาตรประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ โดยเป็นการตอบสนองรายการคู่ (Dual response) คือ สภาพที่เป็นอยู่/สภาพปัจจุบัน (What is) และสภาพที่ควรจะเป็น/สภาพที่คาดหวัง (What should be) จำนวนทั้งหมด 35 ข้อ ใช้ประเมินการรับรู้ของผู้บริหารและคณาจารย์ ต่อการบริหารงานวิชาการของคณะพยาบาลศาสตร์ รวม 3 ด้าน คือ ด้านการบริหารหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน และการวัดและประเมินผล แบบสอบถามมีการให้คะแนนตั้งแต่ 1-5 คะแนน จึงกำหนดเกณฑ์ในการแปลความหมายเป็น 5 ระดับคือ

ช่วงคะแนน 1.00-1.50 หมายถึง สภาพที่เป็นปัจจุบันหรือสภาพที่คาดหวังอยู่ในระดับน้อยที่สุด ช่วงคะแนน 1.51-2.50 หมายถึง อยู่ในระดับน้อย ช่วงคะแนน 2.51-3.50 หมายถึง อยู่ในระดับปานกลาง ช่วงคะแนน 3.51-4.50 หมายถึง อยู่ในระดับมาก ช่วงคะแนน 4.51-5.00 หมายถึง อยู่ในระดับมากที่สุด

การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัย ผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปตรวจสอบคุณภาพด้านความตรงเชิงเนื้อหา (Content validity) โดยให้ผู้ทรงคุณวุฒิ 5 ท่าน พิจารณาความสอดคล้องและความเหมาะสมของข้อคำถามเป็นรายข้อกับนิยามเชิงปฏิบัติการ (Item-Objective Congruence: IOC) ได้ค่าดัชนีความสอดคล้องมากกว่า 0.80 ทุกข้อ วิเคราะห์ค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามตามวิธีของ Cronbach's Alpha Coefficient ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามสภาพที่เป็นอยู่/สภาพปัจจุบัน และสภาพที่ควรจะเป็น/สภาพที่คาดหวังในการบริหารงานวิชาการ เท่ากับ .96 และ .97 ตามลำดับ

การพิทักษ์สิทธิ์ การวิจัยครั้งนี้ ได้ผ่านการพิจารณาและรับรองจริยธรรมการวิจัยจากคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ ตามเอกสารรับรองเลขที่ 001/2562 ผู้วิจัยให้ความสำคัญกับการพิทักษ์สิทธิ์และเคารพในความเป็นบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง ข้อมูลที่ได้จากกลุ่มตัวอย่างจะถูกปกปิดเป็นความลับโดยจะใช้รหัสแทนชื่อสกุล และข้อมูลที่ได้จะถูกนำเสนอโดยภาพรวม

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1) ชั้นเตรียมการ ผู้วิจัยทำหนังสือเสนอฉบับต้นที่ตติวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ เพื่อออกหนังสือขออนุญาตเข้าทำการเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง คณะพยาบาลศาสตร์ เครือข่ายมหาวิทยาลัยราชภัฏจำนวน 8 แห่ง

2) ชั้นดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง โดยได้ชี้แจงวัตถุประสงค์การวิจัยกับกลุ่มตัวอย่าง เมื่อกลุ่มตัวอย่างยินดีเข้าร่วมการวิจัย ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามแบบสอบถามที่กำหนดไว้ ใช้เวลาตอบแบบสอบถามประมาณ 10 นาที

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่รวบรวมได้มาวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเป็นรายข้อ จากนั้นจึงคำนวณค่า Modified Priority Needs Index (PNI_{modified})^{8,9} เพื่อระบุความต้องการจำเป็น (Needs identification) ในการบริหารงานวิชาการของพยาบาลศาสตร์ ของแต่ละด้าน โดยใช้สูตร

$$PNI_{\text{modified}} = (I-D)/D$$

เมื่อ I = ค่าเฉลี่ยสภาพที่คาดหวัง; D = ค่าเฉลี่ยสภาพที่เป็นจริงในปัจจุบัน

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลแสดงค่าที่ระบุระดับความต้องการจำเป็นด้วยค่า PNI_{modified} เป็นรายข้อ โดยข้อที่มีค่า PNI_{modified} มาก แสดงว่า มีความต้องการจำเป็นในระดับมากกว่าข้อที่มีค่า PNI_{modified} น้อย ความต้องการจำเป็นที่มีค่า PNI_{modified} มาก จึงควรให้ความสำคัญนำมาปรับปรุงแก้ไขหรือพัฒนาก่อน

ผลการวิจัย

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง พบว่า ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ร้อยละ 82.70 มีอายุตั้งแต่ 27 ปี จนถึง 60 ปี อายุเฉลี่ย 41.02 ปี วุฒิการศึกษาปริญญาโท ร้อยละ 63.50 ปริญญาเอก ร้อยละ 36.50 ประสบการณ์ทำงานส่วนใหญ่อยู่ในช่วง 6-10 ปี ร้อยละ 35.60

2. ผลการศึกษาสภาพปัจจุบันในการบริหารงานวิชาการของคณะพยาบาลศาสตร์ เครือข่ายมหาวิทยาลัยราชภัฏ โดยรวมมีการดำเนินงานอยู่ในระดับปานกลาง ($M = 3.21, S.D. = 0.96$) เมื่อพิจารณาแต่ละด้านพบว่า ด้านการบริหารหลักสูตร ด้านการจัดการเรียนการสอนและด้านการวัดและประเมินผล มีการดำเนินงานอยู่ในระดับปานกลาง ($M = 3.24, 3.16, 3.21$ ตามลำดับ)

3. ผลการศึกษาสภาพที่คาดหวังและความต้องการจำเป็นในการบริหารงานวิชาการของคณะพยาบาลศาสตร์ เครือข่ายมหาวิทยาลัยราชภัฏ พบว่า สภาพที่คาดหวังในการบริหารงานวิชาการโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($M = 4.77, S.D. = 0.36$) ความต้องการจำเป็นในการบริหารงานวิชาการของคณะพยาบาลศาสตร์ เครือข่ายมหาวิทยาลัยราชภัฏ ควรได้รับการพัฒนาเรียงลำดับจากมากไปน้อยคือ ด้านการวัดและประเมินผล ($PNI_{\text{modified}} = 0.51$) ด้านการจัดการเรียนการสอน ($PNI_{\text{modified}} = 0.50$) และด้านการบริหารหลักสูตร ($PNI_{\text{modified}} = 0.46$) ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาความต้องการจำเป็นรายข้อขององค์ประกอบด้านการวัดและประเมินผล พบว่า การพัฒนาข้อสอบให้ได้มาตรฐาน การวิเคราะห์ข้อสอบรวมถึงการจัดทำคลังข้อสอบ การจัดทำคู่มือการวัดและประเมินผลการจัดการเรียนการสอน มีความต้องการจำเป็นในการบริหารงานวิชาการมากที่สุด ($PNI_{\text{modified}} = 0.65$) รองลงมาคือ การกำหนดระบบและกลไกการวัดและประเมินผลการเรียนไว้อย่างชัดเจน การกำหนดนโยบายและแผนเป้าหมาย ภารกิจและด้านการวัดและประเมินผลไว้อย่างชัดเจน ($PNI_{\text{modified}} =$

0.57) และการกำหนดให้มีหน่วยงานที่รับผิดชอบในการดำเนินการด้านการวัดและประเมินผลไว้อย่างชัดเจน (PNI_{modified} = 0.52) ตามลำดับ

ความต้องการจำเป็นรายชื่อขององค์ประกอบด้านการจัดการเรียนการสอน พบว่า การจัดทำแผนการสอนที่สมบูรณ์ทุกหน่วยการเรียนรู้รายวิชาในหมวดวิชาชีพทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติที่นำไปใช้ในการจัดการเรียนการสอน การจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุมชนเป็นฐาน (Community based learning) มีความต้องการจำเป็นในการบริหารงานวิชาการมากที่สุด (PNI_{modified} = 0.59) รองลงมาคือ การศึกษาสภาพและปัญหาการจัดการเรียนการสอนในแต่ละปีการศึกษา การจัดการศึกษาสหวิชาชีพ (Inter professional Education; IPE) เพื่อพัฒนาความสามารถในการแบ่งปันความรู้ ทักษะ เสริมสร้างความเข้าใจ ความร่วมมือระหว่างสหวิชาชีพ (PNI_{modified} = 0.58) และการกำหนดกลยุทธ์

การสอนด้วยหลักฐานเชิงประจักษ์ทางการพยาบาล (PNI_{modified} = 0.50) ตามลำดับ

ความต้องการจำเป็นรายชื่อของด้านการบริหารหลักสูตร พบว่า การส่งเสริมศักยภาพด้านการเรียนการสอน การวัดและประเมิน ผลการสอนของอาจารย์ มีความต้องการจำเป็นในการบริหารงานวิชาการมากที่สุด (PNI_{modified} = 0.54) รองลงมาคือ การมีส่วนร่วมของอาจารย์ผู้สอนในการประชุมเพื่อวางแผน ติดตาม และทบทวนการดำเนินงานหลักสูตร การปฐมนิเทศการนำหลักสูตรไปใช้ทุกกลุ่มวิชา/ภาควิชา (PNI_{modified} = 0.50) และการกำหนดระบบและกลไกการบริหารหลักสูตรที่ชัดเจนเพื่อกำกับให้มีมาตรฐาน การจัดทำแผนการศึกษาภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติทุกชั้นปีตลอดหลักสูตรแบบมีส่วนร่วม ระหว่างผู้บริหาร อาจารย์และผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (PNI_{modified} = 0.49) ผู้วิจัยขอเสนอเฉพาะประเด็นความต้องการจำเป็นในแต่ละด้าน 4 ลำดับแรก (ตารางที่ 1)

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สภาพปัจจุบัน สภาพที่คาดหวังและความต้องการจำเป็นในการบริหารงานวิชาการของคณะพยาบาลศาสตร์ เครือข่ายมหาวิทยาลัยราชภัฏ

รายการประเมิน	สภาพปัจจุบัน		สภาพที่คาดหวัง		ความต้องการจำเป็น	
	Mean	S.D.	Mean	S.D.	PNI _{modified}	ลำดับ
ก. ด้านการบริหารหลักสูตร						
- การส่งเสริมศักยภาพด้านการเรียนการสอนการวัดและประเมินผลการสอนของอาจารย์	3.13	0.89	4.83	0.38	0.54	1
- การมีส่วนร่วมของอาจารย์ผู้สอน ในการประชุมเพื่อวางแผน ติดตาม และทบทวนการดำเนินงานหลักสูตร	3.31	1.02	4.98	0.14	0.50	2
- การปฐมนิเทศการนำหลักสูตรไปใช้ทุกกลุ่มวิชา/ภาควิชา	3.18	1.04	4.78	0.42	0.50	2
- การจัดทำแผนการศึกษาภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติทุกชั้นปีตลอดหลักสูตรแบบมีส่วนร่วม ระหว่างผู้บริหาร อาจารย์และผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย	3.28	0.91	4.89	0.31	0.49	3
- การกำหนดระบบและกลไกการบริหารหลักสูตรที่ชัดเจนเพื่อกำกับให้มีมาตรฐาน	3.32	1.09	4.94	0.23	0.49	3
- การจัดทำแผนการวิจัยเพื่อพัฒนาหลักสูตรและการเรียนการสอน	2.83	1.05	4.2	0.40	0.48	4
ข. ด้านการจัดการเรียนการสอน						
- การจัดทำแผนการสอนที่สมบูรณ์ทุกหน่วยการเรียนรู้รายวิชาในหมวดวิชาชีพทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ ที่นำไปใช้ในการจัดการเรียนการสอน	3.09	0.99	4.92	0.27	0.59	1
- การจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุมชนเป็นฐาน (Community based learning)	2.94	1.07	4.66	0.47	0.59	1

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สภาพปัจจุบัน สภาพที่คาดหวังและความต้องการจำเป็นในการบริหารงานวิชาการของคณะพยาบาลศาสตร์ เครือข่ายมหาวิทยาลัยราชภัฏ (ต่อ)

รายการประเมิน	สภาพปัจจุบัน		สภาพที่คาดหวัง		ความต้องการจำเป็น	
	Mean	S.D.	Mean	S.D.	PNI _{modified}	ลำดับ
- การจัดการศึกษาวิชาชีพ (IPE) เพื่อพัฒนาความสามารถในการแบ่งปันความรู้ ทักษะ เสริมสร้างความเข้าใจ ความร่วมมือระหว่างวิชาชีพ	2.65	1.16	4.2	0.40	0.58	2
- การศึกษาสภาพและปัญหาการจัดการเรียนการสอนในแต่ละปีการศึกษา	3.09	0.99	4.87	0.34	0.58	2
- การกำหนดกลยุทธ์การสอนด้วยหลักฐานเชิงประจักษ์ทางการพยาบาล	3.30	0.99	4.95	0.21	0.50	3
- การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนมีการสร้างบรรยากาศที่กระตุ้นให้นักศึกษาได้ใช้ทักษะการคิดวิเคราะห์ ปฏิบัติและประเมินตนเอง	3.34	1.00	4.88	0.33	0.46	4
ค. ด้านการวัดและประเมินผล						
- การพัฒนาข้อสอบให้ได้มาตรฐาน การวิเคราะห์ข้อสอบ รวมถึงการจัดทำคลังข้อสอบ	2.96	1.06	4.87	0.34	0.65	1
- การจัดทำคู่มือการวัดและประเมินผลการจัดการเรียนการสอน	3.02	1.04	4.97	0.17	0.65	1
- กำหนดนโยบายและแผน เป้าหมาย ภารกิจ และด้านการวัดและประเมินผลไว้อย่างชัดเจน	3.12	0.94	4.91	0.28	0.57	2
- กำหนดระบบและกลไกการวัดและประเมินผลการเรียนไว้อย่างชัดเจน	3.1	0.84	4.88	0.33	0.57	2
- กำหนดให้มีหน่วยงานที่รับผิดชอบในการดำเนินการด้านการวัดและประเมินผลไว้อย่างชัดเจน	3.15	0.92	4.79	0.41	0.52	3
- การทวนสอบผลสัมฤทธิ์ผลการเรียนรู้ระดับหลักสูตร โดยมีการประเมินจากหลายแหล่งและครอบคลุมผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกกลุ่ม	3.17	1.1	4.8	0.40	0.51	4

การอภิปรายผล

1. สภาพปัจจุบันในการบริหารงานวิชาการของคณะพยาบาลศาสตร์ เครือข่ายมหาวิทยาลัยราชภัฏ โดยรวมมีการดำเนินงานอยู่ในระดับปานกลาง ($M = 3.21$, $S.D. = 0.96$) เมื่อพิจารณาแต่ละด้านพบว่า ด้านการบริหารหลักสูตร ด้านการจัดการเรียนการสอน และด้านการวัดและประเมินผล มีการดำเนินงานอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากบริบทของมหาวิทยาลัยราชภัฏ เป็นสถาบันอุดมศึกษาเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น และเป็นสถาบันการศึกษาที่เน้นการผลิตและพัฒนาครู ทำให้การจัดสรรงบประมาณในการบริหารจัดการของคณะพยาบาลศาสตร์ ยังไม่เหมาะสมเท่าที่ควร จากข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้บริหารและอาจารย์พยาบาล เครือข่ายมหาวิทยาลัย

ราชภัฏ ทำให้ทราบว่า ผู้บริหารระดับสูงของมหาวิทยาลัยราชภัฏบางแห่งยังขาดความเข้าใจในบริบทของการจัดการศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตร์ รวมถึงหลักเกณฑ์ต่างๆ ของสภาวิชาชีพ ไม่มีการกระจายอำนาจในการบริหารจัดการให้กับระดับคณะ การตัดสินใจบางอย่างขึ้นอยู่กับผู้บริหารของมหาวิทยาลัยเป็นที่สุด ทำให้ขาดเสถียรภาพในการบริหารจัดการภายในคณะ เช่น กระบวนการคัดเลือกอาจารย์ผู้สอน โดยสาขาวิชาไม่ได้มีส่วนร่วมในการคัดเลือกซึ่งอาจทำให้ได้บุคลากรที่มีความเชี่ยวชาญไม่ตรงกับความต้องการของสาขาวิชา หรือนโยบายการรับนักศึกษาและการกำหนดเกณฑ์การคัดเลือกนักศึกษาอยู่กับผู้บริหารระดับสูงเป็นผู้กำหนด ทำให้ได้นักศึกษาไม่ตรงตามคุณสมบัติที่มุ่งหวัง เป็นต้น ซึ่งแตกต่างจากระบบการบริหาร

งานวิชาการของสถาบันพระบรมราชชนก กระทรวงสาธารณสุข ที่พบว่า การกำหนดคุณลักษณะแรกเข้าของนักศึกษา และวิธีการคัดเลือกอาจารย์พยาบาล ใช้หลักเกณฑ์ของกระทรวงสาธารณสุข ทำให้ได้บุคลากรที่มีคุณสมบัติตามเป้าหมายพอควร และในส่วนของการบริหารหลักสูตร ทางสถาบันพระบรมราชชนกได้มีการกระจายอำนาจและการมอบอำนาจให้แก่แต่ละวิทยาลัย มีอิสระในการบริหารจัดการหลักสูตรได้ตามบริบทของแต่ละวิทยาลัย¹⁰ นอกจากนี้บุคลากรที่เข้ามาปฏิบัติงานในคณะพยาบาลศาสตร์ เครื่องข่ายมหาวิทยาลัยราชภัฏ ส่วนใหญ่ยังขาดประสบการณ์ในการทำงานและการบริหารงาน จากผลการศึกษาพบว่า อาจารย์พยาบาลส่วนใหญ่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาโทร้อยละ 63.50 ปริญญาเอก ร้อยละ 36.50 มีประสบการณ์สอนส่วนใหญ่อยู่ในช่วง 1-10 ปี ร้อยละ 47.10 บางสถาบันยังไม่มีอาจารย์ที่มีตำแหน่งทางวิชาการ รวมถึงคณบดีหรือรองคณบดียังไม่มีประสบการณ์ในตำแหน่งดังกล่าวมาก่อน จากเหตุผลดังกล่าวอาจเป็นปัจจัยที่ทำให้สภาพการบริหารงานวิชาการของคณะพยาบาลศาสตร์ เครื่องข่ายมหาวิทยาลัยราชภัฏ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง สอดคล้องกับการศึกษาของ ราชตรี สอนดี¹¹ ที่พบว่า ปัจจัยด้านบุคลากร ด้านกระบวนการ และด้านบริหารเป็นตัวพยากรณ์ประสิทธิภาพของการบริหารงานวิชาการได้ร้อยละ 78.24 ซึ่งอาจกล่าวได้ว่าปัจจัยนำเข้า (Input) ด้านบุคคล มีความสำคัญต่อการบริหารงานวิชาการในหน่วยงาน

2. ผลการศึกษาสภาพที่คาดหวังและความต้องการจำเป็นในการบริหารงานวิชาการของคณะพยาบาลศาสตร์ เครื่องข่ายมหาวิทยาลัยราชภัฏ พบว่า สภาพที่คาดหวังในการบริหารงานวิชาการโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($M = 4.77, S.D. = 0.36$) ความต้องการจำเป็นในการบริหารงานวิชาการของคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏควรได้รับการพัฒนาเรียงลำดับจากมากไปน้อยคือ ด้านการวัดและประเมินผล ($PNI_{modified} = 0.51$) ด้านการจัดการเรียนการสอน ($PNI_{modified} = 0.51$) และด้านการบริหารหลักสูตร ($PNI_{modified} = 0.46$) ตามลำดับ อธิบายได้ว่า การวัดและประเมินผลเป็นงานที่มีความสำคัญของงานวิชาการ เป็นขั้นตอนที่ยุ่งยากและมีรายละเอียดยอเยยค่อนข้างมาก ผู้สอนต้องวัดและประเมินผลทั้งความรู้ ความคิด ความสามารถ กระบวนการทักษะ เจตคติคุณธรรมและจริยธรรม มีการวางแผนและดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยวิธีการและเครื่องมือที่หลากหลาย มีการวัดและประเมินผลอย่างต่อเนื่อง รวมถึงการนำผลจากการวัดประเมินมาใช้ในการพัฒนาผู้เรียนและปรับปรุงกระบวนการจัดการเรียนการสอน

นอกจากนี้ผู้สอนต้องมีจรรยาบรรณและจริยธรรมในการวัดและประเมินผลด้วย¹² ซึ่งจากกิจกรรมดังกล่าวบางสถาบัน โดยเฉพาะสถาบันทางการพยาบาลที่จัดตั้งขึ้นใหม่ ยังขาดประสบการณ์และยังไม่มีหน่วยงานที่รับผิดชอบงานวัดและประเมินผลโดยตรง ทำให้มีความต้องการจำเป็นในการพัฒนาในลำดับแรก สอดคล้องกับการศึกษาของพรเทพ สรนนท์¹³ ที่ศึกษาสภาพการบริหารงานวิชาการ ของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ โดยพบว่าการบริหารงานวิชาการด้านการวัดและประเมินผล อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อเรียงลำดับความสำคัญของสภาพปัญหา 3 ลำดับแรกที่ควรได้รับการพัฒนา ประกอบด้วย 1) การนำผลของการประเมินการเรียนและการสอนมาวิเคราะห์เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการปรับปรุงการจัดการเรียนการสอน 2) การกำหนดให้มีหน่วยงานที่รับผิดชอบในการดำเนินการด้านการวัดและประเมินผล 3) การกำหนดระบบวัดและประเมินผล การเรียน และจากการศึกษาสภาพปัญหา และข้อเสนอแนะในการพัฒนาการบริหารงานวิชาการในวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีนีชนนี ของนิตยา เพ็ชรไทยพงศ์⁵ พบว่า งานวัดผลและประเมินผลการเรียนการสอนควรมีการวิเคราะห์ข้อสอบทุกรายวิชาและจัดทำคลังข้อสอบที่ได้มาตรฐาน รวมถึงการสร้างเกณฑ์มาตรฐานในการวัดและประเมินผลร่วมกัน ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาในครั้งนี้นั้นเช่นกัน

ด้านการจัดการเรียนการสอน มีความต้องการจำเป็นรองลงมา เนื่องจากการจัดการเรียนการสอนเป็นขั้นตอนของการนำหลักสูตรไปแปลงสู่การปฏิบัติ โดยการจัดปัจจัยต่างๆ ภายในสถาบันการศึกษาให้เอื้อต่อการนำหลักสูตรไปใช้และการดำเนินการสอนของอาจารย์ ซึ่งเป็นกิจกรรมที่มีความสำคัญและเป็นหัวใจของการจัดการศึกษาในทุกๆ หลักสูตรอยู่แล้วซึ่งทุกสถาบันได้มีการดำเนินการกิจกรรมไว้เกือบครบคลุม ทำให้มีความต้องการจำเป็นในการแก้ไขเป็นลำดับรองลงมา จากการศึกษาค้นคว้า พบว่า การจัดการเรียนรู้โดยเน้นชุมชนเป็นฐาน การจัดทำแผนการสอนที่สมบูรณ์ทุกหน่วยการเรียนรู้รายวิชาในหมวดวิชาชีพ ทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติที่นำไปใช้ในการจัดการเรียนการสอน การจัดการศึกษาสหวิชาชีพ และการกำหนดกลยุทธ์การสอนด้วยหลักฐานเชิงประจักษ์ทางการพยาบาล รวมถึงการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนมีการสร้างบรรยากาศที่กระตุ้นให้นักศึกษาได้ใช้ทักษะการคิดวิเคราะห์ ปฏิบัติและประเมินตนเอง มีความต้องการจำเป็นในการพัฒนาเป็นลำดับแรกๆ สอดคล้องกับการศึกษาของนิตยา เพ็ชรไทยพงศ์⁵ ที่ศึกษาปัญหาการบริหารงานวิชาการในวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีนีชนนี ภาคใต้ ด้านการจัดการเรียน

การสอนพบว่า ผู้สอนใช้วิธีการบรรยายเป็นส่วนใหญ่ อาจารย์มีเวลาเตรียมสอนน้อย แผนการสอนไม่ครบสมบูรณ์ เนื่องจากมีภาระงานมาก อาจารย์ขาดการพัฒนาตนเองด้านการจัดการเรียนการสอน ยังยึดการสอนแบบเดิม ๆ อยู่ จากการสัมภาษณ์ผู้บริหาร เครือข่ายมหาวิทยาลัยราชภัฏ เกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนการสอน สรุปประเด็นได้ว่า ควรมีการพัฒนาอาจารย์ในด้านการสอนแบบบูรณาการ การปรับเปลี่ยนเจตคติต่อวิธีการสอนเน้นการสอนแบบ Active learning บูรณาการกิจกรรมการพัฒนา นักศึกษา การใช้หลักฐานเชิงประจักษ์เพื่อสร้างสรรค์นวัตกรรมทางสุขภาพใหม่ ๆ และการสร้างบรรยากาศที่กระตุ้นให้นักศึกษาได้ใช้ทักษะการคิดวิเคราะห์ ซึ่งการเรียนรู้อาจการใช้หลักฐานเชิงประจักษ์สำหรับนักศึกษาพยาบาล สามารถนำไปสู่ผลลัพธ์คือ การคิดวิจารณ์ญาณ พัฒนาทักษะในการสืบค้นเพื่อนำมาสู่การแก้ปัญหา มีทักษะด้านการวิจัยและการนำผลการวิจัยมาใช้ในการปฏิบัติการพยาบาล¹⁴ นอกจากนี้ การใช้รูปแบบการเรียนรู้แบบผสมผสาน (Quadri modal learners) สอดแทรกกิจกรรมการสอนที่หลากหลายในชั้นเรียนที่สามารถส่งเสริมการรับรู้ให้กับนักศึกษา เช่น การอภิปรายในชั้นเรียน (discuss in class) การแสดงบทบาทสมมติ (role play) การจัดสถานการณ์จำลอง (simulations) หรือการเล่นเกมส์ (game) เป็นต้น จะทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ดีมากยิ่งขึ้น¹⁵ ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาค้นคว้าความต้องการจำเป็นด้านการจัดการเรียนการสอนลำดับที่ 4 คือ จัดกิจกรรมการเรียนการสอนมีการสร้างบรรยากาศที่กระตุ้นให้นักศึกษาได้ใช้ทักษะการคิดวิเคราะห์ ปฏิบัติและประเมินตนเอง จากรูปแบบการเรียนรู้ที่หลากหลาย

ส่วนด้านการบริหารหลักสูตร มีความต้องการจำเป็นในการพัฒนาเป็นลำดับที่ 3 เนื่องจากหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต กำหนดให้มีผู้รับผิดชอบหลักสูตร 5 สาขาหลักเพื่อดำเนินงานด้านบริหารหลักสูตรให้มีประสิทธิภาพ ดังนั้นในการดำเนินงานด้านบริหารหลักสูตร คณะพยาบาลศาสตรบัณฑิตได้มีการวางแผนและมอบหมายงานบริหารหลักสูตรให้คณะกรรมการหลักสูตรมีส่วนร่วมในการบริหารหลักสูตรทุกคนซึ่งค่อนข้างครอบคลุมตามเกณฑ์สภาวิชาชีพจากการศึกษาสภาพการดำเนินงานด้านการบริหารหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต สถาบันพระบรมราชชนก พบว่าในการจัดโปรแกรมการเรียนการสอนภาคปฏิบัติควรให้ผู้ปฏิบัติ (อาจารย์ นักศึกษาและครูพี่เลี้ยง) มีส่วนร่วมในการวางแผนเพื่อให้สอดคล้องกับสภาพการณ์จริงของแหล่งฝึก ในส่วนของอาจารย์ใหม่ควรมีการปฐมนิเทศเกี่ยวกับระเบียบวิธีปฏิบัติราชการของข้าราชการพลเรือน และความรู้ด้าน

วิชาชีพครูเกี่ยวกับวิธีการจัดการเรียนการสอน การวัดประเมินผลและคุณธรรมความเป็นครู เป็นต้น¹⁰ สอดคล้องกับผลการศึกษาในครั้งนี้ที่พบว่า ความต้องการจำเป็นที่สำคัญที่สุดด้านการบริหารหลักสูตรคือ การส่งเสริมศักยภาพด้านการเรียนการสอนการวัดและประเมินผล การสอนของอาจารย์ให้เกิดประสิทธิภาพ จากการศึกษาของวิบูลย์ลักษณ์ ปริยาวัสากุล¹⁶ ที่ศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการวิทยาลัยพยาบาล ในสถาบันพระบรมราชชนก กระทรวงสาธารณสุข พบว่า บทบาทในการปฏิบัติหน้าที่บริหารงานวิชาการของผู้บริหารและอาจารย์ในภาพรวมที่จำเป็นที่สุดคือ ด้านการบริหารหลักสูตร ด้านการประกันคุณภาพการศึกษา ด้านการพัฒนาอาจารย์การวิจัยและผลิตผลงานทางวิชาการ ด้านการบริหารการเรียนการสอน และด้านการวัดและประเมินผล ส่วนบทบาทหน้าที่ของผู้บริหารในการบริหารงานวิชาการที่สำคัญที่สุด คือ การกำหนดนโยบาย การกำกับควบคุมการพัฒนาและรักษามาตรฐานคุณภาพบัณฑิต เป็นต้น

ข้อเสนอแนะ

ผลการวิจัยครั้งนี้ชี้ให้เห็นว่า ความต้องการจำเป็นในการบริหารงานวิชาการของคณะพยาบาลศาสตรมหาวิทาลัยราชภัฏควรได้รับการพัฒนาเรียงลำดับจากมากไปน้อยคือ ด้านการวัดและประเมินผล ด้านการจัดการเรียนการสอน และด้านการบริหารหลักสูตร ตามลำดับ ดังนั้นในการที่จะพัฒนางานวิชาการให้เกิดประสิทธิภาพ สถาบันการศึกษาควรพัฒนาในประเด็นดังต่อไปนี้ 1) การพัฒนาข้อสอบให้ได้มาตรฐาน การวิเคราะห์ข้อสอบ รวมถึงการจัดทำคลังข้อสอบ 2) จัดทำคู่มือการวัดและประเมินผล การจัดการเรียนการสอน 3) กำหนดระบบและกลไกการวัดและประเมินผลการเรียนการสอนที่ชัดเจน 4) เน้นการเรียนรู้โดยใช้ชุมชนเป็นฐาน เพื่อให้สอดคล้องกับนโยบายพัฒนาท้องถิ่นของมหาวิทยาลัยราชภัฏ 5) กำหนดให้อาจารย์จัดทำแผนการสอนที่สมบูรณ์ทุกหน่วยการเรียนทุกรายวิชาที่นำไปใช้ในการจัดการเรียนการสอน 6) ศึกษาสภาพและปัญหาการจัดการเรียนการสอนในแต่ละปีการศึกษา เพื่อเป็นข้อมูลป้อนกลับในการพัฒนาระบบต่อไป 7) ส่งเสริมศักยภาพด้านการจัดการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล การสอนให้กับอาจารย์ 8) กำหนดนโยบายให้อาจารย์ผู้สอนมีส่วนร่วมในการประชุมเพื่อวางแผน ติดตาม และทบทวนการดำเนินงานหลักสูตร 9) กำหนดให้มีการปฐมนิเทศการนำหลักสูตรไปใช้ทุกกลุ่มวิชา/ภาควิชา

จากการวิจัยครั้งนี้เป็นเพียงการประเมินความต้องการที่จำเป็นในการบริหารงานวิชาการของคณะพยาบาลศาสตร์เครือข่ายมหาวิทยาลัยราชภัฏ ดังนั้นควรมีการศึกษาเพิ่มเติมในประเด็นแนวทางการบริหารงานวิชาการของคณะพยาบาลศาสตร์ เครือข่ายมหาวิทยาลัยราชภัฏ รวมถึงการพัฒนา รูปแบบการบริหารงานวิชาการ เพื่อให้ผู้บริหารสามารถนำผลการวิจัยไปพัฒนางานวิชาการให้เกิดประสิทธิภาพ

กิตติกรรมประกาศ

ขอขอบคุณ กลุ่มตัวอย่างจากคณะพยาบาลศาสตร์ เครือข่ายมหาวิทยาลัยราชภัฏ ที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามและให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่องานวิจัย ขอขอบคุณ ดร.โกวิท วัชรินทรางกูร ที่ให้คำปรึกษางานวิจัย คณะผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่า งานวิจัยฉบับนี้จะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาทางการพยาบาลต่อไป

References

- Office of the Council of State. Rajabhat University Act B.E. 2547. Bangkok; Office of the Council of State; 2004.
- Khunthar A. The Impacts and Solutions to Nursing Workforce Shortage in Thailand. *Journal of Nursing Science* 2014; 32(1): 81-90
- Thailand Nursing and Midwifery Council. Name of nursing educational institution has been accredited by the Thailand nursing and midwifery council (Accessed on Jan. 23, 2018, at <http://www.tnmc.or.th/content/content-448.html>)
- MGR Online. Guaranteed quality of Suan Dusit graduates Public-private hospital. Book yourself since it's not over yet. (Accessed on Jan. 23, 2018, at <http://www.unigang.com/Article/40302>)
- Peatchthaipong N. State, Problems and Suggestion for Development of Academic Administration in Southern Boromarajonani Nursing Colleges under the Ministry of Public Health. Master of educational administration thesis. Prince of Songkla University; 2012.
- Wong-anutararoj P. Academic Administration. Bangkok : Bangkok Supplementary Media Center; 2010.
- Vesarat P. Principles of educational management. Bangkok: Office of Educational Reform; 2002.
- Kaufman, R., & English, F. W. Needs assessment: Concepts and application. Englewood Cliffs, NJ: Educational Technology Publications; 1981.
- Wongwanit S. Needs assessment research. Bangkok : Chulalongkorn University; 2007
- Lakekhum S. An Evaluation and the Developing Guidelines for Curriculum Development of Bachelor of Nursing Science Program B.E. 2545, Prabormarajchanok Institute, Ministry of Public Health. Dissertation, Ed.D. (Higher Education). Bangkok: Graduate School, Srinakharinwirot University; 2010.
- Sorndee R. The affecting on administrative factor to school academic efficiency under chayaphum provincial administrative organization. Master of educational administration thesis. Chonburi. Graduate School, Burapha University; 2016.
- Koonkaew A. Educational Measurement and Evaluation. Phetchabun : Phetchabun Rajabhat University; 2003.
- Sorananda P. Development of academic administration model in rajamangala university of technology suvarnabhumi. Dissertation, vocational education administration. Faculty of industrail education, kingmongkut's institute of technology ladkrabang; 2013.
- Kanhadilok S, Punsumreung T. and Malai C. Evidence Based Teaching Strategies in Nursing. *Journal of Nursing and Health Care* 2017; 35(4): 34-41
- Thaewopia S, Thongnarong P, Wichai S. Learning Style of Nursing Students at Boromarajonani College of Nursing Khon Kaen. *Journal of Nursing and Health Care* 2017; 35(2): 227-35
- Preeyavongsakul W. The development model of academic administration in colleges of nursing under Prabormarajchanok Institute, Ministry of Public Health. *Journal of Nursing and Education* 2008; 1(2): 82-98